

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 30 (3192) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Amerikai csapatok érkeztek Belga Kongo területére

Német ellentámadások hatása alatt megszilárdult a keleti védelmi vonal. Még mindig válságos az angolszász hajózás ügye a német tengeralattjárók miatt

BUVÁRHAJÓK ELŐRE!

Ujabb kétszázötvenegyezer tonna hajóteret sülyesztettek el a németek

A német vezéri főhadiszállásról jelentik hétfőn délután háromnegyed kettő órakor (Különjelentés): Német tengeralattjárók az utóbbi napokban felfedezték az Atlanti ocean északi részében egy Anglia felé tartó, főképpen tartályhajókból álló hajókaravánt, amelyet a szállítmány értékére való tekintettel különösen erős kíséret követett. Egy teljes napig tartó makacs és szívs küzdelemben a tengeralattjárók a hajókaravánból 14 hajót elsülyesztettek, egy gőzöst pedig torpedó lövedékekkel eltaláltak. Az elsülyesztett hajók ürtartalma 109 ezer bruttóregiszter tonna. Az elsülyesztett hajók közül öt tartályhajó volt.

Ezzel a vasárnapi és hétfői különjelentésekbe foglalt angolszász hajótervesztés 211.500 bruttóregiszter tonnára emelkedett.

Milánóból jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: A Popolo d'Italia a tengerészeti helyzettel foglalkozva, rámutat arra, hogy az angolszászok kénytelenek voltak három dolgot beismerni. Először azt, hogy a hajóelsülyesztések havi átlaga egymillió tonna körül mozog, másodsor a háromhatalmi csoport hajóhada több hajót sülyeszt el, mint amennyit gyártanak és harmadszor ez év januárjában kevesebb hajót gyártottak, mint az elmúlt év decemberében.

Erős borulátás lett urrá az angolszász tengerészetügyi körökben

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Azok a borulátó megállapítások, amelyeket az elmúlt hét végén tett az amerikai tengerészeti miniszter a szövetséges hajózás helyzetéről, még csak növelték az angol közvélemény súlyos aggodalmait — jelenti a Svenska Dagbladet. Angliában továbbra is a tengeralattjáró veszedelem tekintik mindenféle nagyobb támadás legerősebb akadályának. Tájékozott angol körökben az a felfogás, hogy különösen a legutóbbi tengeralattjáró támadásokkal okozott veszteségek nyugtalanítják a legnagyobb mértékben az angol tengerészetet.

Zürichből érkezett jelentés szerint vasárnap nappal Anglia partvidékének több pontja felett német bombázók jelentek meg. A bombák kisebb-nagyobb károkat okoztak. Ugyancsak vasárnap a nappali órákban angol bombázórajok Észak-Franciaország és Belgium ellen intéztek támadást.

Keményen tartják magukat Tuniszban a tengelycsapatok

Zürichből közlik: Az északafrikai harctérről érkezett jelentések szerint Tunisz északi részében Pont du Fahs-tól nyugatra a tengelycsapatok a legutóbbi 24 órában is szilárdan tartották a Djebel-Mansurnak a mult hét végén elfoglalt legmagasabb pontját. A csatlakozó területen, valamint Ousselvia vidékén helyi harcok folynak. A tuniszi libiai határról továbbra is csak járőr-

harcokat és légitvekenységet jelentenek.

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interim jelenti: A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelenti a tuniszi harctérről:

Djebel Manquar szilárdan a tengelycsapatok kezében van. A hegységért folyó harcok kitűnt — amint az eddigi jelentések megállapítják — hogy az angolok ennek a fontos hegyoso-

portnak védelmét a francia zsoldosokra bízták, nyilván azért, hogy saját erőiket kíméljék. Ez annál figyelemreméltóbb jelenség, mert ezeknek a szakadár francia csapatoknak felszerelése minőségben és mennyiségben össze nem hasonlítható az angolokéval. Az angolok itt ugyanugy járnak el a franciákkal szemben, mint az amerikaiakkal már többször megtették. A féli szakaszon az amerikai csapatok Faidtől nyugati irányba húzódtak vissza. A hadmozdulatuk arra vezethető vissza, hogy az amerikai csapatok néhány nappal ezelőtt is súlyos csapásokat szenvedtek. Gafsa körül a csapatok gyülekezése tovább tart és a megfigyelők jelentése szerint északról is további kötelékeket vontak össze. Köztük angol páncélos és gyalogos kötelékeket, amelyeket ide irányítottak. — Eisenhower tábornok Faidnál szerzett rossz tapasztalatai következtében, úgy látszik, kényyszerítve érzi magát, hogy a keleti part felé való előretörési terveit alaposabban előkészítse. A tengely légiereje tegnap is élénken működött és a partok közelében 3 ellenséges hajót 18 000 tonna tartalommal a tengely torpedóvető repülőgépei súlyosan meg rongáltak. A 3 hajó közül az egyik megállott, a másik kigyulladt

készen áll minden eshetőségre.

Amsterdamból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Az Exchange Telegraphe jelentése szerint Churchill néhány órával megérkezése után tanácskozássra hívta össze az angol kormány legfontosabb tagjait. A miniszterelnök jelentést tett megbeszéléseinek eredményéről. A közeli napokban a király is fogadják Churchillt és szántóinak azzal, hogy a miniszterelnök az alsóházban rövidesen részletes tájékoztatást ad a megbeszélésekről. A casablanczi, adanui és algiri megbeszélések nagyrészt minden esetre titokban fognak tartani.

Fontos szerep jut a keleti arcvonal hadműveleteiben az olaszoknak

Rómából jelentik: (MTI) Mint a Telegrafo különtudósítója a keleti arcvonalról jelenti, ma még nem lehet pontosan megmondani, hogy hol van az a védelmi vonal, amelyen a szövetséges hadvezetés fel akarja tartóztatni az orosz téj offenzívát. A védelmi vonal megrövidítése a keleti arcvonal egész déli szakaszán végbement és a következő napok eseményei meg fogják mutatni, hogy az új védelmi vonalnak melyek a legfontosabb csúspontjai. Az olasz tudósító kiemeli, hogy a hadműveleteknek e drámaj szakaszában fontos szerep jutott az olasz csapatoknak is, amelyek Voronyesztől északra és a nagy Don kanyarban helyezkedtek el. Az olasz csapatok a leghevesebb csatákat január 11-ike óta vívják és ezívós ellenállásuk és heves ellentámadásaik jelentős segítséget jelentettek a szomszéd arcvonalon küzdő német, magyar és egyéb szövetséges csapatoknak is.

Amsterdam. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A londoni rádió közli Haldaine angol újságíró cikkét a Szovjetről. A cikk szerint a szovjet vezetők, különösen az ipari termelésben és a szállításban kénytelen nagyobb mértékben nőkkel helyettesíteni a férfi munkaerőket, hogy a harctérré legyen elegendő emberanyag. A vasuton 75 százalékban, az ipari termelésben pedig 80 százalékban nők helyettesítik a hadbavonult férfiakat. Azonkívül azt is megírja, hogy a szovjetvezetők a háború után Németország lakosságát a Szovjetunióba szállítják el kényszermunkára.

Japán teljes erejével résen áll Távolkeleten

Teheránból jelentik: (B. T.) Az iráni kormány 15 tagja közül 10 bejelentette lemondását. A lemondást alkotmányjogi kérdésekben felmerült véleményeltéréssel magyarázzák.

Buenos-Airesből jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Newyorkból jelentik, hogy Belga-Kongóba északamerikai csapatok érkeztek.

Tokio. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Az ellenség egy idő óta még az eddiginél is nagyobb mértékben megragad minden alkalmat, hogy a világot telekürtölje a sikereivel és elhittesse, hogy győzelme biztos. — állapítja meg a Mainichi Simbun. Mi a helyzet a valóságban? — kérdezi a lap. A japán csatateret tekintve, nyilvánvaló hogy a harcok súlypontja továbbra is a déli Csendes-tenger. Az ellenségnek most többé-kevébé kezében volt a légiuralom, azonban a japán légierő az utóbbi időben jelentékenyen megerősödött. Ezzel a helyzet a Déli-csendes tengeren a japánok javára fordult. Az ellenség a Salamon szigeteken megkísérelte, hogy óriási anyagcsatát kezdemé-

nyezzen és a győzelmet így biztosítsa. Japán azonban erre is elkészült. A kínai helyzetről a lap megírja, hogy Ceungking Kina elhatározta az észak-kínai tartományok fejlesztését. Ez a körülmény nagy figyelmet érdemel. Ceungkaisek nemcsak politikai és katonai hatalmát erősíti, hanem utakat és nagy repülőtereket épít, hogy az Egyesült Államok Alaska és Szibéria felől lehetővé tegye a légiton való közlekedést Északnyugatkinával. Ugyanakkor úgy látszik még nem mondott le arról a tervéről, hogy Japánt a kínai szárazföld felől levegőből támadja meg. Az ilyen kísérlet azonban Japán véderő közbelépésén még mindig meghiúsult. Az ellenség győződjék meg arról, hogy Japán

MAGYAR HŐSÖK

Galambos István tizedes

Kimagasló kötelességteljesítésével rendkívül megkönnyítette a vezetés munkáját Galambos István tizedes.

Honvédeink 1942 augusztus 6-tól szeptember 9-ig heves harcokat vívtak a Kopanisze-Korotjak-i vasúti átjáró birtokáért. A terep helyi viszonyai miatt rendkívül fontos volt a pontos és szakadatlan felderítés. Galambos tizedes a feladat ellátása céljából minden alkalommal önként jelentkezett felderítő járőrök vezetésére s öt ízben végzett igen eredményes felderítést, noha az ellenség ügyszólván szakadatlan tűz alatt tartotta a szóbanforgó területet. Feladatait mind példásan oldotta meg, úgy hogy a zászlóalj parancsnokának, valamint a támogató tüzérszázadnak ismétlenül világos és áttekinthető képet nyújtott az ellenség helyzetéről.

Egyik járőrvállalkozása során ügyes rajtaütéssel két foglyot is ejtett.

Kovács Gyula honvéd

Fáradhatatlan vállalkozókészségével és bátorságával vitta ki előljárói és bajtársai elismerését a Don-menti harcokban Kovács Gyula honvéd.

1942 szeptember 8-án éjszaka két ízben is átkelt Seliavni község mellett a Don vizén az ellenség partra, a bolsevisták helyzetének felderítése végett. Bár első átkelése is erősen kimérítette, pihenés nélkül fogott hozzá vállalt feladata további megoldásához s a heves ellenséges tűz ellenére is sikerült a bolsevisták harcélőrsőinek helyét és felállási vonalát több, mint 600 méter szélességre pontosan felderítenie. E másodszori átkeléskor egy magával vitt bajtársával erős ellenséges tűzben műszaki zárat telepített a tulsó partnak azon a pontján, ahol a bolsevisták rendszerint gyülekezni szoktak átkelésükhöz. Ugyanakkor ellenséges fegyvereket, lőszer- és felszerelési tárgyakat zsákmányoltak.

Pusztai Jenő hadapród- őrmester

Példás hősiességgel harcolt a Galda-jonka község körül 1942 szeptember hó 10-én és 15-ike között lefolyt küzdelemben Pusztai Jenő hadapród-őrmester, aknavető szakasparancsnok. Szakaszát az elkezeredett küzdelemben jelentős veszteségeket szenvedett, de megsebesült a mellette harcoló gyalogszázad valamennyi tisztje is. Pusztai hadapród ekkor saját aknavetőinél csak a legszükségesebb hat kezelőt hagyta, többi emberével megerősítette az említett gyalogszázad vonalát s átvette a szakasparancsnokságot is. Hősi bátorságával felkeltesítette a parancsnok nélkül maradt puskaszázad honvédeit is, úgy hogy azok, valamint saját aknavetői nagy elszántsággal szálltak szembe az újabb ellenséges támadással. A kifejldött heves küzdelemben kiváló hatással irányította aknavetőinek tűzét, sőt egyik géppuska kezelését is átvéve olyan sikerrel vezette a kötelék további harcát, hogy a később megisméltető bolsevista támadásokat is teljes sikerrel verte vissza.

**Olvassa és ter'essze
a Magyar Lapokat**

Harctéri sebesülteket irányítanak Debrecenből Nagyváradra

Illetékes helyről kaptuk az alábbi felvilágosítást:

— A debreceni elosztó állomásról Nagyváradra irányítanak át harctéri sebesülteket és ott megbetegeztet katonát. Elhelyezésük egy erre a célra felállított hadikórházban fog megtörténni. Az orvosi és egészségügyi személyzet már Nagyváradra érkezett és megszervezték az ápolónők szolgálatát is. A Vörös Kereszt felhívással fordul a város társadalmához,

hogy a katonáknak örömet jelentő apró használati tárgyakat ajánljanak fel. Nemcsak cigarettáról, cukorkákról, stb. lehet szó, hanem olyan használati tárgyakról is mint fogkefe, levélpapír, postai levelőzslap, ceruza, olvasnivaló, papucs, mankó, botok, szappan, bélyeg, krepp papír, törölő, pakoló papír, párnák, huzatok, tányér, kanál, pohár.

A Vörös Kereszt pályaudvari kirendeltsége is megkezdte működését.

Faárdrágitókat ítélte el a törvényszék

Feinsilber Sámuel 90 pengőért vett két méter fát

Nagyvárad. Saját tud. Takács Zsigmond jómódú köröskisjenői gazda és Rácz Lajos köröskisjenői fuvaros két méter fát 90 pengőért adtak el, illetve szállítottak Feinsilber Sámuel nagyvárad-i lakosnak. A feketén kötött üzlet a csendőrség tudomására jutott s ezért Takács Zsigmond és Rácz Lajos ellen eljárás indult.

Az ügyészség egy rendbeli folytatóságos árdrágítás vétsége miatt emelt vádat ellenük s az ügyet hétfőn délelőtti foglalkozott a nagyvárad-i törvényszék uzsorabírósága.

A bíróság előtt Takács Zsigmond mindent beismer s Rácz Lajos sem tudott egyébbel védekezni, mint hogy munkaadója, Takács Zsigmond megbízására szállította a két méter fát Feinsilber Sámuel ur „becses címére”.

Feinsilber Sámuel a bíróság tanuként hallgatta ki. A tanu elmondotta, hogy Takácsékkal 90 pengős megegyezést kötött a két méter fa leszállítására, a borsos árat azonban nem sajnálta megadni a szállítmányért, mert kitűnő minőségű, bőven mért fa volt, amit Rácz Lajos szekerén érezvett.

A tanu megegyezése után dr. Szolnok Jenő királyi ügyész a vádat mindkét vádlottal szemben fenntartotta. Takács Zsigmond védője bevezetésében arra mutatott rá, hogy védenca a falu leggazdagabb embere, a pénzre tehát nem volt ráutalva, s így az árdrágítást nem

annyira nyereszkedési vágyból, mint tudatlanságból követte el. A védő végül a legenyhébb pénzbüntetés kiszabását kérte.

Rácz Lajos védője viszont azt hangsúlyozta beszédében, hogy védenca csak azt tette, amit munkaadója parancsolt s tőle, mint egyszerű embertől nem is kivánható annyi jogtudás, hogy tisztában legyen azzal: törvényellenes dolgot utasításra sem szabad elkövetnie senkinek.

A bíróság végül is mindkét vádlottat büntésnek mondotta ki a terhükre rótt bűncselekmény elkövetésében s ezért Takács Zsigmondot 500 pengő, Rácz Lajost pedig 100 pengő pénzbírsággal sújtotta. A ténybeli beismerést a bíróság mindkét vádlottnál enyhítő körülménynek tudta be, továbbá Rácz Zsigmondnál azt is, hogy négy gyermeke van, akik közül az egyik frontszolgálatot teljesít. Súlyosbító körülménynek tekintette azonban a bíróság azt, hogy a bűncselekményt háboru idején követték el. Feinsilber Sámuel, aki nem jelentette önként, hogy a fát feketén kinalták, az elítéltek megvétele, figyelmeztette a bíróság, hogy az ország érdekei ellen vét az is, aki vásárlásával az árdrágítást elősegíti.

Miután úgy Takács Zsigmond, mint Rácz Lajos és védőik, valamint az ügyész az ítéletben megnyugodtak, a bíróság döntése jogerős.

Mozik műsora:

APOLLÓ: Szép csillag.
BELVÁROSI: Utolsó dal.
KORONA: Szamuráj leánya (Életem Japáné).
CASINÓ: Beáta és az ördög.

Újabb kitüntetések a Nemzetvédelmi Keresztrel

A Hivatalos Lap közli, hogy újabban a következő kitüntetések történtek a Nemzetvédelmi Kereszttel:

Iszák István kereskedő, Belényes, Juhász Károly nyugdíjas, Sarkad, Juhárosi Ferenc MÁV s. tiszt, Hegyköztől, Kapcsos Gyula városi alkalmazott, Nagyvárad, Karácsonyi János banktisztviselő, Zilah, Katona Zoltán lakatos, Nagyvárad, Kádár István földmives, Zilah, Kerekes István mészáros, Zilah, Kelemen Károly kádársegéd, Szilágyosmlyó, Keller József MÁV fűtőházi munkás, Püspökladány, Kerekes Károly asztalos, Zilah, néhai Kincses Endre, Zilah, H. Kiss István szőlőtermelő, Szentjobb, Kiss József asztalos, Margitta, Kiss Lajos lapszerkesztő, Zilah, Sz. Kocsis János szőlőbirtokos, Nagyvárad, Knizs János könyvkötő, Zilah, Kohas Gyula csizmadia, Zilah, Koós Sándor gazdálkodó, Berettyószentmárton, Koszta György borbély, Nagyvárad, Kosztelni István állampénzt. tan. Nagyvárad, Kovács Antal szabómester, Nagyvárad, Kovács József városi számv. tan. Nagyvárad, Kovács Károly MÁV. főraktárnok, Biharkerezes, Kovács Lajos MÁV üzemi segéd, Érmihályfalva, Kovács Péter földműves, Kárásztelek, Kovács Tibor tisztviselő, Mezőtelegd, Kovacs Ernő ny. postatiszt, Szilágyosmlyó, Kozma Andor áll. pénzt. tisztviselő, Nagyvárad, Kövendy Béláné kártoló, Zilah, Kövendi Nándor timár, Zilah, dr. Kőnépessy László kórházi főorvos, Nagyvárad, Kucserik András városi műszaki tisztviselő, Nagyvárad, Kuglis István földműves, Kárásztelek, Kusai József II. oszt. postatiszt, Nagyvárad, László Ferenc csizmadia, Zilah, Laposy Sándor kereskedő, Szilágyosmlyó, Leviczky Sándor rendőrségi detektív-csoportvezető, Érpatak, Lőrincz Antal földműves, Kárásztelek, Lőrincz József földműves, Kárásztelek, Magyar András földműves, Kárásztelek, Magyar József földműves, Kárásztelek, Máthé Pál film-ésínháztulajdonos, Nagyvárad, Mici Mihály néprész. Csikszerecs, Molnár András géplakatos, Mezőtelegd, Moray Árpád adófőnök, Nagy Béla földműves, Szilágyosmlyó, Nagy Gyula ny. főszolgabíró, Nagy Imréné, Biharsályi, Nagy János kiegészítő altiszt, Némethy János kővezető, Orth Győző ref. lelkész, Ozsváth Ernő ref. lelkész, Ötvös József magántisztviselő, Papp Lajos városi tisztviselő, Páncsós Mihály rendőr, Pereky József gazdálkodó, Székelyhid, Petrósvits Árpád, a Hungaria bérlője, Pénzes Lajos kereskedő, Nagyszalonta, Péter Sándor vendéglős, Pókó János városi főmérnök, Porkoláb István kemenceépítő, Nagykároly.

Műsoros est Szalacson honvédcsaládok javára

A szalacsi római katolikus egyház műsoros estét rendezett a honvédek javára. A nagyon kedves és tanulságos estét Perpek János esperes-plébános vezette be. Utána következtek a különböző számok, amiket a műkedvelők igen szépen adtak elő. Az est tiszta jövedelmét, 128 pengőt a magyar honvédcsaládok akciója javára küldötték be.

Magyar Lapok

a
keresztény,
szociális,
népi

MAGYARORSZAGÉRT KUZD

Olvassátok!

Messze északkeletre visszavetették a szovjet csapatokat Oskolnál a német ellentámadások

Novorosziiszknál kudarcbafulladt a szovjet partraszállási kísérlet

Amszterdam. (MTI.) A Német TI jelenti: Clark Cerr, Anglia jelenlegi moszkvai nagykövete az angol rádióban előadást tartott arról, hogy Angliának szorosabban kell együttműködni a Szovjetunióval. Hangoztatta, hogy Anglia akarja és elhatározta, hogy együttműködik a Szovjettel. Ezt az elhatározást a háború utáni időre vonatkozó 20 esztendő érvényes bíró megállapodásban fektették le. Ez a megállapodás életbe is lép.

Genf. (MTI.) Londoni jelentés szerint a Szovjetunió londoni nagykövete és az angol kormány tildakozó jegyzékét nyújtott át azért, mert szerdán éjszaka Lenin szobrát ismeretlen tettesek megrongálták.

Merényletet követtek el Nogues tábornok ellen

Genf. (MTI.) A Stefani jelenti: A Tribuna de Genev tangeri jelentése szerint Nogues tábornok ellen merényletet kíséreltek meg. A merénylet röviddel Roosevelt és Churchill Casablancából való elutazása után történt. Belsőültek egy csoportja rálőtt Noguesre: azonban sem Noguesnek, sem munkatársainak nem történt semmi baja. A merénylőket elfogták. A kihallgatás során semmiféle részletet nem tudtak meg a merénylettel kapcsolatban. Eddig négy embert kivégeztek.

Ujabb nagy sikereket értek el a német tengeralattjárók

Berlin. (MTI.) A Német TI jelentése szerint egy az oroszoknak szánt hajókaravánból Grönland déli csúcsa körüli vizeken elsüllyesztettek egy hétezer, egy nyolcezer, valamint több 12.500 tonnás hajóanyagot szállító hajót. Egy másik tengeralattjáró elsüllyesztett egy 7500 tonnás megrakott gőzöst.

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: Egy német tengeralattjáró az Atlanti-óceánon megtorpedózott egy 5000 tonnás gőzöst. Valószínűleg egy hajókaravánból maradt le. Ugyanezen a tengerrezen eltaláltak egy 12.000 tonnás tartályhajót.

Titokban tartják Churchill megbeszéléseit

Amszterdam. (MTI.) A Német TI jelenti: A brit hirsolgálat jelentése szerint Churchill Londonba hazatérőben látogatást tett Algirban a szovjet-egységek főhadiszállásán is.

Amszterdam. (MTI.) A Német TI jelenti: Churchill néhány órával megérkezése után tanácskozássra hívta össze a brit kormány tagjait. A miniszterelnök jelentést tett megbeszélései eredményéről. A közeli napokban a király fogadja Churchillt. Azt hiszik, hogy a miniszterelnök az alsóházban is részletes tájékoztatást ad. Casablancái, adanai és algiri megbe-

széléseinek nagyrészt azonban titokban fogják tartani.

Amszterdam. (MTI.) A Német TI Az angol hirsolgálat jelentése szerint Churchill a múlt héten látogatást tett Tripoliszban.

Amszterdam. (MTI.) A Német TI Az angol hirsolgálat jelentése szerint Churchill visszaérkezett Angliába.

Tanger. (MTI.) A Német TI jelenti: Giraud az észak-afrikai erők főparancsnokságának átvétele után — rá-

Német páncélos előretörések a keleti fronton

Berlin. (MTI.) A Nemzetközi Tájékoztató Iroda jelenti: a keleti harctérről: A keleti arcvonal nem csökkenő heveségű harcrait pénteken a sok német páncélos előretörés jellemezte. Ezeket a támadásokat az utóbbi napok folyamán, tartalékokkal megerősített, fontos ellenállási központokból, nagy lendülettel hajtották végre és ezáltal a bolsevisták támadására irányuló előkészületeit lehetlenné tették. A harc összes gyűjtőpontján a bolsevisták szokatlanul súlyos vér és anyagvesztéseket szenvedtek. Az ellenséges veszteségekhez a német zuhanó, harci és romboló repülőgépek is hozzájárultak. Novoro-

diójelentések szerint — mindenekelőtt a zsidók jogait adta vissza és szabadonbocsátott 25 kommunistát. Giraudnak ez a két intézkedése számos tüntetésre adott okot.

Amszterdam. (MTI.) A Német TI Harold Stark tengernagy, aki az Európában levő északamerikai tengerészeti erők parancsnoka, Washingtonból visszatért Londonba. Washingtonban megbeszélést folytatott Roosevelt elnökkel és az északamerikai tengerészeti magasrangú tisztjeivel.

eziszk térségében a német és szovjet csapatok hátában bolsevista csapatok szálltak partra. Ezeket a csapatokat egy vékony szegélyre szorították össze, megsemmisítésük nagyrészt már meg is történt. Megmentésükről nyilván már a szovjet vezetés is lemondott. Az Abin szakaszon német és román hegyivadászok a bolsevisták minden előretörését elhárították. Az utóbbi két nap folyamán 21 bolsevista harcokcsit semmisítették meg. A kaukázusi arcvonal egyéb helyein a német csapatok tervszerűen kiépített védelmi állásaikat jelentékenyen megerősítették. Az erre irányuló intézkedések végrehajtása során a két hidfő

Mi a totális háború?

Ma már mindenki tudja, hogy a modern háboru nemcsak a szorosan vett katonaságot, hanem a politikai, gazdasági és lelki élet minden tényezőjét igénybe veszi. Tehát nem játszik szerepet a ma háboruja szempontjából, hogy valaki hol áll harcban, közvetlenül az ellenség előtt, vagy a hadiipar egyik műhelyében, vagy az íróasztal mellett. A háboru törvénye így mindenkire kivétel nélkül egyformán vonatkozik. A legnagyobb jelentősége természetesen még mindig a haderőnek van. Az ellenség megpróbálja a háborut a gazdasági és lelki téren gyakorolt terrorerőszökkel és agitációs fogásokkal eldönteni, ahogy ezt már az előző világháboruban tettem, de sikertelenül. Ami 1918-ban sikerült, éhzettséssel és lelki fertőzéssel megszerezni a győzelmet most nem következhet be újra, mert részen állunk!

Hatalmas és termékeny területeket szerzettünk meg és rögtön megkezdöttük gazdasági beszervezését. Egész Európában egy célért dolgozik mezőgazdaság és ipar. óriási tömeg munkát bízottítja a sikert, anélkül, hogy közben megfelelőnek a hadászati szükségletekről. A ma embere felismerte a modern háboru lényegét, sikereink nem a felülről jött parancson alapoznak hanem az ésszel és szívvel küzdő emberi erőkn.

Rége, midőn az egyes néptörzsek vagy városállamok viseltek egymás ellen háborut, szintén mindenki részt vett a harcban, mert mindnyájuk élete forgott kockán. Veszteség ese-

tén mindenkit megölték és mindent elpusztítottak. A katonai, gazdasági és lelki hadvezetés tehát felbonthatatlan egységgé kapcsolódott össze. Ez volt a totális háboru ősi alakja. Később megváltozott a helyzet. Egyre jobban eltérte került a tisztán katonai háboru és amig egykor nemcsak a hadsereg, hanem a nép is egyenlően győzött vagy meghalt a totális háboruban, a középkorban már mind több lett a hivatásos hadsereg. Ezal háttérbe szorult a nép megszerzése a háboru idejére. Csak a hadseregek vívtak egymással súlyos harcokat a lakosság szinte tudomást sem szerzett róluk, ha csak nem házatáján dördültek meg az ágyuk.

Clausewitz, a híres hadászati bölcsele a mult század végén látokai erővel ismét a totális háboru szükségességét hirdette. De még saját nemzete sem követte a mestert, akinek igazságára csak az első világháboru keserű tapasztalata döbentette a német népet. Ekkor már Ludendorff tábornok is azt követelte, hogy a jövő háborujában egy hadvezérnek kell egyetíteni az egész nemzetet.

Ezt az eseményt Németországban Hitler Adolf személye valósította meg, Olaszországban Mussolini, nálunk pedig Kormányzónk. A tengelyhatalmak országaiban totális háboru van, a népközösség egységének, a haza és az arcvonal közös harcának a teljes élettevékenységére kiterjedő totális háboruja. És ahogy az a háboru totális vagyis teljes, úgy a győzelmünk is csak teljes lehet vagy semmi.

Együnk sok vitamint!

Szervezetünk ellenálló és üde lesz. Kifűnő zamatu hibátlan **fajalmák** P. 1'60-tól P. 2'60-ig **Jurcsák-nál** Mu-solini-tér Telefon 11-96

között fekvő steppe vidéket, Jejszket is beleértve, kiűritették. A kiűritési hadművelet ellenséges hadművelati zavarás nélkül ment végbe. Minden hadifontosságú berendezést szétromboltak és a készleteket magukkal vitték. A Kaukázus és a Don felső folyása között kiűritő művelet egyedülálló csapatteljesítmény. A Don alsó folyásánál csak helyi harciselekmények voltak. A Donec felső folyásánál és Oskol vidékén súlyos és változatos elhárító harcok nem csökkenő heveséggel tovább tartanak. A német ellenlökés olyan lendületes, hogy a szovjet csapatokat messze északkeletre visszavetették. Sok nehézfegyvert, köztük 11 páncéltörő és gránátvetőket zsákmányoltunk. A keleti arcvonal középső szakaszán a bolsevisták összefüggéstelen támadási vállalkozásait, súlyos veszteségeket okozva visszavertük. Több száz foglyot ejtettünk. A többi szakaszon a pénteki napon nagyobb harciselekmények nem voltak. A Ladoga-tótól délre a bolsevisták gyöngébb erővel támadtak, de mindent visszavertük őket. A légierő különösen a keleti arcvonal déli szakaszán avatkozott bele a harcokba.

Róma. (MTI.) A Stefani jelenti: Az olasz főhadiszállás 988. közleménye: Libia és Tunisz határára élénk tüzérési és egyéb katonai tevékenység folyik. Tuniszban felderítő osztagok működése közben több tucat foglyot ejtettünk. A tengely repülőgépei géppuskáltak táborhelyeket és menetelő utánpótlási oszlopokat. Bombázták továbbá Tripolis kikötőjében horgonyzó hajókat. Ellenséges repülőgépek robbanó és gyújtóbombákkal támadták Palermó környékét. A város közelében levő erdőben tüzeket okoztak. Géppuskáltak két személyvonatot. Egy halott és öt sebesült az áldozat.

Értekezletet tartottok a németbirodalmi körzetvezetők

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti. A hétfő reggeli német lapok kiemelik a szombaton és vasárnap lezajlott birodalmi körzetvezetői értekezlet fontosságát, amely kifejezője volt a német nép fanatikus elszántságának a végső erőfeszítéshez. Ma nincs egy ember a német népben — írja a *Völkischer Beobachter*, — aki még kételkednék abban, hogy a háboru életrehalálra megy és nemcsak a nemzet léte, hanem minden egyes német ember fizikai életbenmaradása forog kockán. A bolsevista áradatnak áttörhetetlen gátat kell állítani. Ugyanaz a gyűlölet, amely keletre felénk csap, kiütözik a bolsevisták szállásainálól, plutokrata szövetségei táborából is. Ez ellen a bolsevista-plutokrata világozszeesküvés ellen kell a német birodalomnak és szövetségeseinek helytállani és helyt is fognak állani. Németország fanatikus elszántsággal, minden áldozatra készen folytatja a harcot.

Ezernégyszáz pengőt ad át a Magyar Futár Matiné rendezősege a Főméltóságú Asszony akciójára

Vitéz Imrédy Béla, Rajniss Ferenc és Mitrovics Gyula előadása

A „Magyar Futár” című fővárosi képes folyóirat a honvédelmi elöljárók javára jótékony célú előadást hirdetett itt Nagyváradon is, melyre nagyszámú közönség gyűlt egybe a Belvárosi Mozgósínház termében. A nők részéről is nagy volt az érdeklődés. Mécs László szereplését is hirdették a falragaszok, ő azonban akadályoztatása miatt nem jöhetett el most Nagyváradra.

Az előadás a nemzeti „Higyekegy” zenezámmal kezdődött, mely után helyszíni felvételt mutattak be honvédeink Don-menti csatározásának egyik izgalmas jelenetéről. Azután a Magyar Futár főszerkesztője Rajniss Ferenc mondott beszédet a mostani világháborúról, s a magyarság sorsának várható alakulásáról. Kifejtette, hogy a bolsevizmus élesebben és tisztábban ugyanannak a pánszlávizmusnak az elárastó rohama akar lenni, amelyik a cári politika részéről is folyton fenyegette Középeurópát. Vörös pánszlávizmus, mely Vladivosztoktól az Adriáig terjedő térségben akar elhelyezkedni, s mely az orosz népből is kiirtván az értelmiségi osztályt, ennek a helyébe a zsidóságot ültette a szovjetrendszer vezető rétegébe. Ez az új világhatalmi együttes különösen útjában állónak látja a finn és a magyar népet. Az előadó legutóbb Finnországban járt s személyesen győződött meg róla, hogy a finn nép mennyire tudatában van a léte ellen irányuló vörös pánszlávizmus pusztító akarásának. A bolsevizmus Karéliában a finnek teljes kiirtására törekedett s helyükbe nagy orosz telepítéseket vitt végbe. Magyarországra hasonló sors várna. Osztyájkülönbség nélkül minden magyar népréteg eltűntetése és kiűldözése kerülne itt sorra. Ennek a veszedelmnek a közelsége fenyegetett minket, mikor szomszédságunkig tolt elő a bolsevisták államhatára. Körül kell néznünk, ki a barátunk. A nyugati demokráta államok Trianonban felosztottak minket. Régi hazánkból amit visszazerezhettünk, azt a német és olasz segítségnek köszönhetjük. A németiség részéről elnyomás nem fenyeget minket, mert népi rétegeink a sokszázados szomszédság alatt is elnémetesedni sohase tudtak. Magyar néptársadalmi összefogás kell, hogy megvédjük magunkat. Ne legyen a tulajdon és tulajdonosság két végletének a megosztó ellentéte rajtunk. Bátoroknak és határozottaknak kell lennünk a magunkért való küzdelemben. Egyik neves írónk a közelmúlt napokban arról szólott, hogy nem kell a közönséget a háború fogalmával izgatni. Ez végeredményben azt jelentené, hogy ne legyünk együttérzőkkel honvédeink vérhullató küzdelemben. De igenis együtt kell éreznünk velük és elszántaknak lennünk az együttküzdésre.

Az előadást többször szakította félbe a viharos helyeslés.

Utána Mécs László műsorzáma helyett Erdélyi József és Ady Endre hangulatot emelő verseit szavalták el.

A továbbiak során Mitrovics Gyula egyetemi tanár tartott tanulságos előadást a magyar külpolitika mulhethi alkotásáról és jövő feladatairól.

Vázolta azt a multbeli állapotot, mikor a magyar közönség öntudatlansága és nembánomsága éppen a magyar népterületeket hagyta iskolázatlanul. Ennek a nemtörődömségnek sok része volt abban, hogy idegen szellem áradt el rajtunk, mely a trianoni csepást is elősegítette. Az új idők feladatai meglátásában sok szép lendület mutatkozott, de a közönség részéről még mindig sok volt az öntudatlanság, mely akkor is tapsolt, mikor a nagytevékenységű Klebelsber miniszter csak a felsőiskolai vonalat építette, akkor is mikor ennek túlvitt állapota helyett a népiszkolák erősítésébe kezdett. Nagyszerű kultúrpolitikai elképzelést és programot dolgozott ki a néhai Gömbös Gyula, s e program megvalósítására sokat tett Hóman Bálint volt kultuszminiszter. Most a népiszkolák nyolcosztályúvá fejlesztése folyik és a középiskolák egységes megalapozásának s a felsőbb osztályokban szakszerű széttagozódásának a feladatával kell megbirkóznunk. De a tanerők elégtelen számban vannak, s ezzel tulterheltségük miatt a rájuk váró felada-

tot legjobb akarattal se tudják úgy megoldani, hogy jó eredmény legyen. A nép mezőgazdasági ismeretének a fejlesztése is szükséges. Kimutatható, hogy ahol a földműves nép képzettsége magasabb színvonalú, ott a föld termése is kétszer annyi, mint nálunk. Szellemi életünk gondozásától függ jövőnk. Ami helytállást a magyarságnak a mostani világháborúban végre kell vinnie, az csak úgy sikerülhet, ha népművelésünket biztossá tesszük s legszélesebb néprétegeinkben is elmélyítjük. A jelen időkben mutatkozik már az erre irányuló öntudatlanság, de még az állami költségvetés elé éppen a mai idők akadályokat állítanak, hogy nagyobb költséget fordíthassunk a kultúrpolitikára. Azonban nyilvánvaló, hogy föl kell készülnünk már most a népművelés nagyobb feladataira és evégett a nagyobb beruházásokra.

Az előadást a közönség odaadó figyelemmel hallgatta, s az alsóbb néprétegek szellemi gondozása és a mezőgazdasági ismeretek fejlesztésére vonatkozó részeket különösen nagy helyesléssel fogadta.

Magyar jövő a közösségi érzés, társadalmi kiegyenlítés, munka és tett útján

Végezetül vitéz Imrédy Béla volt miniszterelnök tartott előadást a magyarság megújodása problémájáról. Mindjárt bevezetőként kiemelte, hogy a pártpolitikai vetélykedést kicsinyesnek tartja a magyarságra háruló óriási életfeladatokhoz képest. Nem kíván tehát előadásában pártpolitikai tendenciákat elrejtteni. Azonban felhívja a figyelmet rá, hogy a megújodás a korezméhez való igazodással jár, ami nem megtagadása az ősi magyarságnak, hanem éppen annak a biztosítása és megerősítése a jövőre. A tegnapi korezmét nem lehet a jö-

vőben is használni. Annak lejárt az ideje, hogy az állam csak éjjeli őrszerepében álljon a társadalmi és gazdasági élet mellett. Lejárt a liberálisizmus, mely a gazdagok és szegények között igazságtalan életmegosztást tette rendszerré. Akármilyen is a harctéri pillanatnyi helyzet alakulása, az egész világon tulajdonképpen az alakulás főfolyamata az, hogy csak a természetes emberközösségek útján lehet megnyugtató az emberi sors. A család, a faj, a nép közössége kell, hogy érvényesüljön.

A boldogulás lehetséges mindenki számára, de nem nyereszkeskedéssel, hanem munkával

Szembe kell szállnunk azzal a meg gondolatlan állítással, — mondotta Imrédy, hogy a magyar nép fia nem közösségi érzésű, hanem individualista hajlamú. Hiszen éppen a magyar nép fiáról köztudomású, hogy a legjobb katonai erényekre képes. Katonai erényekben pedig éppen a közösségi érzés, a közösségi fegyelem a legfontosabb meghatározó.

A közösség útján való alakulás meg kívánja az egyéni haszonra való törekvések szellemének és megszokásának a kiküszöbölését. Meg kell szoknunk, hogy boldogulás lehetséges mindenki számára, de nem a másik kárára való nyereszkeskedéssel, hanem munkával és kitartással. A lelkiismeretes munkának kell élettörvényé válnia, s meg kell szünnie az olyan állapotnak, hogy munkanélküli jövedelemszerzéssel boldogulhasson valaki. A közösségben és a közösségért való érdemesség az, amivel bármilyen születésűnk elő lehet haladnia. Meg

kell szoknunk a fáradhatlanságot, a folytonos nehézségekkel való küzdeni tudást. Mussolini jelszava az, hogy az élet veszélyessége a mi előre vivőnk. Ha nem is tudjuk ma még mi magyarok vállalni, hogy csak veszélyben éljünk, de azt vállalnunk kell, hogy minden fenyegető veszéllyel szembe szálljunk.

A közösségi érzés az élet gyakorlása, evégett a társadalmi különbségek kiegyenlítése és a munka, — ezek azok a tényezők, melyektől függ a magyar megújodás. De nem elég erről beszélni, hanem mindezek irányában a tettek útjára kell lépni. Az összes szép beszédek értékét túlhaladja az a csodálatos és áldozatos tett, amit értünk honvédeink és a Stalingrádban bezárt küzdők végbevittek.

Megható jelenet volt, mikor a beszéd e részénél az egész közönség felállt és percekig tartó némasággal áldozott a küzdők emlékének. Imrédy beszédét egyébként sokszor szakította

félbe az együttérző tapsolás és helyeslés, mely az egész teremről nagy melegséggel áradt bele a pártkülönbség nélkül nagybecsült közéleti vezető ember előadásába.

A jótékony célú összefogás belépti díjaiból 1600 pengő összeg gyűlt össze a honvédelmi elöljárók javára.

Az Emke újabb gyűjtése a hadhivonultak hozzátartozói javára

A Főméltóságú Asszony rádiószózatán nyomán a hadhivonultak hozzátartozóinak megsegítése gyűjtésére az Emke-hez a már előzőleg nyugtázott 5120 pengőn kívül az alábbi újabb adományok folytak be:

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitei-bank r. t. Kolozsvár (az 5 vidéki fiókja által adott 1000 pengőn felül) 1000 pengő. Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár r. t. központja Kolozsvár (a vidéki fiókjai működési helyükön adott 850 pengőn felül) 800 pengő. A Mezőgazdasági Bank érdekkörébe tartozó vállalatok közül: Calcit Művek r. t. Kolozsvár-Egeres 700 pengő. V. Kerekes István és társai malomipari vállalat Kolozsvár 250 pengő. Vasipari r. t. Kolozsvár 500 pengő. Dr. Somodi András, a Mezőbank alelnökigazgatója 200 pengő. Kauppe Richard, a Mezőbank igazgatója 100 pengő. Hirsch Ignác, a Calcit művek főtisztviselője 100 pengő. Transilvânia Bank r. t. központja Kolozsvár (László Endre vezérigazgató útján, a fiókok külön adnak 600 pengőt) 400 pengő. Dr. Nagy Mózes Erzsébet 20 pengő. Trombitás Lászlóné 5 pengő. Fejér Béla 5 pengő. Összesen: 4080 pengő. azaz négyezer nyolcvan pengő. Az összes eddigi gyűjtésünk tehát 9200 pengő. A fenti összeget a 180.000 csekk számlára befizettük. A gyűjtést folytatjuk.

Az Emke Elnöksége.

Milyen esetekben nem kell ügynöki arcképes igazolókönyv?

Az ügynöki tevékenységhez akár kereskedői, akár iparos, vagy biztosítási vállalat ügynökéről van szó, mint tudjuk az előzőkú iparhatóság által kiadott arcképes igazoló könyvre van szükség. A gyakorlati életben több esetben felmerült az a kérdés, hogy bizonyos tevékenység folytatásához kell-e arcképes igazolókönyv. A miniszterium ezekben a kérdésekben több döntést hozott, ezeket az érdekeltek tájékozódása céljából az alábbiakban közöljük:

A Szövetkezeti törvény szerinti zene-szerzők és szövegírók műveik után járó szerzői jogdíjaknak beszerzése egyszerű pénzbeszedés és mint ilyen nem minősül ügynöki munkának. Ilyenformán az e munkát végző alkalmazottakat nem lehet ügynököknek minősíteni és ahhoz, hogy ezt a munkát végezhesék, nincs szükségük arcképes igazolókönyvre.

Azok a kisgazdák, akik egy-egy község körzetében, mint helyi megbízottak létesítenek valamely vállalat megbízásából kisgazdákkal termelési megállapodásokat, nem minősíthetők ügynököknek és nem kötelesek ügynöki arcképes igazolókönyvet váltani.

Nincs szükségük arcképes igazolókönyvre azoknak az önálló kereskedőknek vagy iparosoknak, akik saját részükre foglalkoznak ügylethozással, ügynökösökkel.

MEGÉRKEZTEK SEBESÜLTJEINK

Nagyvárad szeretete veszi körül a nagy harcok hőseit

Nagyvárad, 1943. január hó.

Köszönöm az életnek azokat az eddig még soha át nem élt perceket, azokat az érzéseket, amelyekben szombatop estefelé az állomáson részem volt. A sebesültjeinket vártuk. Az izgalom ott égett az arcunkon. Mindnyáján tudtuk a szerepüket, mégis izgatottak voltunk. A kezünk tele süteménnyel, cigarettával, a nagy üstökben készen várt a jó forró tea.

Az egyik váróteremben megterített asztalok mellett várta a sebesülteket az asszonyok egyik csoportja, míg mi egy másik csoporttal az érkező vonatot vártuk, hogy a súlyosabb sebesülteket fogadjuk.

S közben megérkezett a vonat. Felhangzott a Himnusz. A szemek könnyes meghatottsággal csillogtak. Döbbenetesen, felemelően szép volt.

A vonat lassan megállt és már is szálltak le a könnyebb sebesültek, mosollyal az arcukon. És vonultak be a fogadtatásukra előkészített asztalokhoz.

A könnyebb, saját lábukon járó sebesültekkel nem volt alkalmam beszélni. Beosztásom a súlyosabb sebesültekhez, a vonatra küldött.

— Jó estét kívánunk! Isten hozta magunkat! — köszöntöttük őket Istennem, adj az ajkamra minél melegebb és simogatóbb szavakat, fohászoktam magamban, amikor a kedves mosollyal, nagy nehezen felemelkedni akaró honvéd fogadta a köszönésemet és nyujtotta a kezét felém, amit nagy kitüntetésként mélyszéges hálával szoritottam meg.

A forró teának nagyon örültek. Hálásan nyultak a csészék után, de bizony segítség nélkül sokan nem is tudták volna elfogyasztani. Átkaroltam az egyiket, mint valami drága nagy gyereket, aki nagyon sok aggodást és büszkeséget okozott az anyjának. Segítettem a másikat. Etetni kellett a harmadikat. Szégyelltem, amikor megköszönték és amikor hozzáfűzték, hogy milyen jók is hozzánk a nagyszágos asszonyok, alig tudtam könyvezés nélkül megállni azok előtt, akiknek csak mi tartozunk köszönettel, soha le nem róható hálával.

Leültünk a lábukhoz és ők beszéltek. Látszott rajtuk, hogy nagyon jól esik nekik a törődés hogy az ismeretlen idegen város szeretettel veszi körül őket. És amikor megkérdeztük, hogy nem fárasztja-e őket a beszéd, olyan őszintén tiltakoztak, hogy újra szégyelltem magam: ha nekünk csak egy kis fejfájásunk van, vagy más apró bajunk, már elhagyjuk magunkat, nem szeretjük, ha háborgatnak, ha beszélnek hozzánk, s ezek fél karal, fagyott lábbal, golyóval, gránátzilánkkal, aknatéppel a testükben mosolyognak és kedvük van beszélgetni.

Amikor megkérdeztük, hogy szeretnének-e haza irni, de jó volt látni az arcukon a kitalált kívánságnak az örömet. Mondták hogy mit írjunk. A lelkük ezekben a pillanatokban otthon járt az asszonyuknál, a gyermekükkel, a kedvesüknél.

Az üzenetek szinte egyformák voltak.

„Itt vagyunk Váradon a Szent

László hadikórházban. Jól vagyunk, ne aggódjatok. Szeretnélek látni. Csókollak mindnyájatokat”.

Egyetlen egy sem íratott panaszt, egyik sem íratott „komoly” sérülésről, csak a kimondhatatlan vágyakozás a szeretetitek után csendült ki a szavakból.

Tudomásom szerint a sebesültjeink közül nem volt váradi, rajtuk kívül nem várta őket hozzátartozó, de ha szeretetünk póltolt valamit a lelkükben az övéik szeretetéből, akkor úgy érzem sokat adtunk, de még többet kaptunk, hogy ezt adhattuk.

És beszéltek... — mindegyik arcán ott ragyogott az erős hit, hogy győzünk s ha ők talán már nem is jutnak ki többé a harctérre, de az ő vérük rózsája biztatóként marad a többire, hogy nem hiába hullott a kegyetlen, dermesztő orosz télben.

A hosszú út megviselte őket, de azért egyik sem panaszkodott. Annak azonban, hogy nem sokára ágyba kerülnek, ágyba feketnek, kivétel nélkül mindegyik nagyon örült.

Az egyik, egy negyvenhét éves szakaszvezető, aki már megjárta a másik világháborút is, beszélt, hogy soha nem zúgolódtak odakint, még akkor sem, amikor a kenyér kővé fa-

gyott a halálos 42—48 fokos hidegben, a forró tea pedig 5 perc alatt jéggá keményedett. Saját magáról beszélve, kicsendülő fájdalommal, de hősiesség panaszlatlansággal mondta el, hogy a jogvégzett fiáról már hónapok óta nem tud semmit. Eltűnt, elnyelte a végtelen orosz harcmező. És most itt van ő is, távol az otthonától, lefagyott lábbal és várja, hogy megsegítse a jó Isten. Bizik abban, hogy talán még a fia is megkerül. Megsegíti az Isten. Hálásan köszönte az ígéretet, hogy majd meglátogatom — és mindegyik boldog volt, hogy a kórházban is fel akarjuk őket keresni. Ez, és hogy fölünk telhetőleg gondoskodunk róluk, ez a legkevesebb amit tehetünk, az ő nagy áldozatukkal szemben.

Most, hogy megérkeztek, itt vannak sebesült katonáink, minden nagyváradi arra gondoljon, hogy ők most a legdrágább kiincseink. De ne csak gondolattal hanem a szeretet sok apró cselekedetével is forduljon feléjük. Érezzék mindig a feléjük áradó hálás szeretetet, hogy amikor rátéved szemük a csonka lábukra, a csonka kezükre, fagyott, megtépett testükre, ne ébredhessen bennük az a gondolat, hogy érdemtelenekért vesztették el testük épségét a harcmezőn!

És végül, mivel tulajdonképpen kezdenem kellett volna, az érkeztettekhez szólók: Köszöntünk titeket sebesült katonák köszönjük nektek az őrtállást, a harcokat, amit most odakint helyetekbe lépve mások folytattak, a magyar kötelességteljesítést.

SPORT

Vezetőségi értekezlet volt tegnap este a NAC-ban

Tegnap este 7 órai kezdettel értekezletet tartott a NAC vezetősége.

Krüger Károly sportigazgató 12 pontban terjesztette elő a letárgyalandó ügyeket. Minden ponthoz többben hozzászóltak és minden intézke-

dés felől kimerítő vita után hoztak határozatot.

Ezzel megkezdődött az új NAC-Ötthonban is a komoly munka és remélhetőleg a társadalmi szervezésében is nagyobb fejlődésről számolhatunk be a legközelebb.

Ötven vidéki középsiskola nevezett be a levante bajnokságba

Az első országos levante labdarugó-bajnokságra eddig 803 nevezés érkezett. A szépszámú nevezők között örömmel látjuk a vidéki középfokú iskola leventecsapatát. A nevezési lapok még egyre érkeznek. A levante labdarugás országos szerve a nevezéseket 9-én 17 óráig fogadja el. A csoportbeosztás és sorsolás hatalmas munkájára való tekintettel későbbi nevezéseket figyelembe nem vehetnek. Ezek a munkálatok 10-én történnének meg. A teljes labdarugó műsort a központ e hó 15-éig közli. Ugyanakkor adják ki a levante labdarugó szabályzatot. Ez azonban egyelőre csak tervezett formájában kerül használatba. E szabályzatra vonatkozó javaslatokat az egyesületek folyó évi május 30-ig kötelesek a LOK-ban bejelenteni. Ez az 1943—44 bajnoki évről kiadandó végleges szabálykönyvnek mintegy előmunkálata lesz.

A labdarugó játékvezetésére eddig 580 fő jelentkezett. A tanfolyamokat

előreláthatólag a következő városokban tartják meg február második felében: Budapest, Székesfehérvár, Szombathely, Pécs, Szeged, Debrecen, Miskolc, Kassa, Kolozsvár, Győr, Békéscsaba, Újvidék, Zalaegerszeg, Marosvásárhely, Kecskemét és Máramarossziget.

Barátságos labdarugómérkőzések

Törökvis—Hatvani VSC 12:0 (6:0).

Ferencváros—Árpád Move 6:1 (2:0).

Szegedi AK—SzVSE 2:1 (0:1).

Kispest—Szentlőrinci AC 7:4 (2:1).

TORNABEMUTATÓ.

A Póstás SE vasárnap délelőtt a Művelődés Házában az olasz hölgytornászok részvételével tornabemutatót tartott.

amit véretekkel szenteltetek meg. Köszönjük nektek azt a sok, sok hősiességet, amit értünk szenvedtetek, fáradalmat, fájdalmat, amit értünk szenvedtetek és még szenvedtek el. Legyen nektek Nagyvárad a gyógyulás helye, amely vissza ad benneteket az életnek, az anyátoknak, feleségeteknek, gyermekeiteknek, mindenkinek, akiket szerettek és mindnyájunknak, akik titeket szeretünk, az egész nemzetnek, Magyarországnak.

Imával álljuk körül ágyaitokat, hogy minél hamarabb meggyógyulva megtaláljátok újra otthonotk melegét, családotoknak hazaváró szeretetét.

SOLTÉSZ KALMANANÉ

209 könyv jelent meg az elmúlt évben Budapesten

A Fővárosi Statisztikai Hivatal kimutatása szerint tavaly Budapesten 7209 könyv jelent meg. Ezek terjedelme közel 805.000 oldal volt. Legtöbb természetesen a szépirodalmi mű, amelyeknek száma 2109 volt, tehát az összes megjelent művek majdnem egyharmada, oldalszámra pedig közel 280 ezer. A második helyet az orvostudományi és közegészségügyi művek foglalják el 716 könyvvel, de ezeknek oldalszáma 3,4 százaléka az összes megjelent művek oldalzáma; holott kötet szerint az összes megjelent 10 százalékát teszik. Tankönyvekből 586, társadalomtudományi munkákból 466, közgazdasági, pénzügygazdasági művekből 350, ipari és kereskedelmi vonatkozású munkákból 482, nyelvészeti és irodalomtörténeti művekből 199, matematikai és természettudományi művekből 212, történelmi és földrajzi művekből 274, földrajzi és néprajzi művekből 184, hadügyi munkákból 113, jogi és közigazgatási munkákból 360, vallásos munkákból 348 jelent meg Budapesten az elmúlt év folyamán. Az ifjúsági irodalom 165, a sport és szórakozás 83, a művészet 151, a technológia 95, a bölcsélet 68 könyvvel szerepel a statisztikában. Idegen nyelven mindössze 300 könyv jelent meg. Az eredeti művek száma 6577, a fordításoké 632 volt. (Magy Tud.)

Ujabb fellendülés tapasztalható a földbérli szövetkezeti mozgalom terén

A Magyar Tudósító jelenti: A földbérli szövetkezeti mozgalom, amely Magyarországon már közel negyven éves, az elmúlt évtized visszaesése és stagnálása után a legutóbbi években újból erőteljes fejlődésnek indult és 1942-ben csúcseredményeket ért el. Míg a harmincas években átlag 28—35.000 katasztrális holdat béreltek a földbérli szövetkezetek, addig 1940-ben ez a terület közel 94.000 kat. holdra, 1941-ben 62.000 kat. holdra, 1942-ben pedig 68 ezer kat. holdra növekedett. Ezen a birtokterületen 103 szövetkezetben 142 szakcsoport gazdálkodott, összesen 15 ezer bérlelősaláddal. A fellendülést nagymértékben elősegítette, hogy egyes nagybérliki fizetési kötelezettségüknek nem tudtak eleget tenni, míg ugyanakkor a földbérli szövetkezetek pontosan fizettek. Ezt bizonyítja, hogy az időközben lejárt bérleteket ugy a valóság és közalapítványi birtokaknál, mint a főuri uradalmaknál, ugyszólván kivétel nélkül megújították.

Legendák születnek messze keleten

Magyar hőstettek nyomában, valahol a nagy orosz mezőkön

A repülőgépek tevékenységét a hideg ugyancsak korlátozza. A magyar vonal nyugodt, készen áll minden támadás visszaverésére. Az új védőállások készen. Néha van idő a nyugodt, csendes beszélgetésekre. S ha elérkeztél valahová, ahol ezeket a nyugodt beszélgetéseket meghallgathatod, megjutalmazva érzed magad. Jó volt eljönni ide, mert itt most legendák születnek...

Honvédeink bajtársaikról beszélgetnek. A hang nyugodt, tárgyilagos, a jelzők csaknem teljesen hiányoznak, de semmire sem üti meg füledet egyetlen felsőfokban használt jelző sem. Honvédeink azt mesélik el, amit átéltek, amit láttak, amiben közvetlenül résztvettek. Soha, senki nem beszél első személyben s nincs szó jelenlévőkről sem. Senki nem is gondol rá, hogy olyan dolgokat mondjon el, amelyekért dicséretre kellene vagy lehetne számot tartani. Honvédeink beszélgetnek s boldogok, mert beszélhetnek, boldogok, hogy megpihenhetnek emlékeik fölött s emlékezhetnek azokra, akik már nincsenek közöttük...

Legendák születnek... Nem tulzó dicsérvagyból, hiszen annak itt kinn mi értelme is volna, hanem bölcs megnyugvásból, a kötelesség parancsának legmélyebb átéléséből s valami soha nem

jelejtő szeretetből és bajtársiasságból.

Hol kezdődik az a hősiesség, amely legendák születhetnek? Mit értékeljünk nagyobbra: a legnehezebb körülmények között való kitartást-e, vagy a hősi halált? Nem lehet ez kérdés számunkra, mert legendák egyik nélkül sem születnek...

Itt nem tulozunk és itt nem dicséri magát senki... De végtelenné tünő menetelések után azonnali harcok következtek s a magyar honvéd megállta a helyét. Amikor először került tűzbe, már a repülőgéppel és a nehéz tankok tömegével találkozott. Akkor is megállta a helyét... S amikor hosszu súlyos harcban a löszerlépcső minden tagja megsebesült a nagy tülerővel szemben akkor sem hátrált meg, puskatussal, majd szinte foggal és körömmel harcolt tovább...

Amiket itt egymásután meghallgatsz, hiteles tanuk szájából, már magukban véve is legendák... Nem fontos, hogy kinek a nevéhez fűződnek egyenként, hiszen mindegyiknek magyar honvéd a hőse... S ha majd egyszer a világrengető, szörnyű nagy harc után új költőink és íróink teremtenek új magyar mitológiát, gránitból formálják majd meg a legendák hősenek, a magyar honvédnek alakját.

„De jó, hogy ez nem otthon történik...”

Kemény volt a harc valahol. A városban benn voltak a magyar honvédek. Tűzségi tűz, bombázás, páncélos támadás, gyalogos roham előzte meg a behatolást. S ekkor jött az ellentámadás. Orosz bombázók, szünni nem akaró hullámokban egymásután dobták le kis és közepméretű bombáikat és géppuskatűzzel söpörték végig az utcákat és házakat. Szörnyű zaj töltötte be a levegőt, géppuskaropogás, a légvédelmi géppuska vakantásai gyors egymásutánban és az összeomló házak robaja valami pokoli színhátéket teremtettek ott a honvédsapátok számára. A házak melletti meghúzóds gyenge fedezék volt s a kapuk alá behúzóds sem használt volna sokat. Az egyik honvéd, valahonnan

Somogyországból, egy fal mellől nézte a színhátéket. Tudta, de egykedvűen vette tudomásul, hogy itt most legnagyobb úr a halál. Nem büjt el akkor sem, amikor egy orosz repülőgép egészen alacsonyan szállt, közvetlenül a feje fölött zúgott el s míg szölt a géppuska, kioldott néhány bombát. A ház összeomlott s főfala ráomlott a somogyi bakára. De a ház nem volt magas, így a fal sem okozott nagy robajt, a somogyi fiút hamarosan kiásták...

A somogyi bajtárs lerázta magáról az összeomlott ház falának porát és csak ennyit mondott:

— De jó, hogy ez nem otthon történik...

„Milyen szép egy honvédhalál!”

Ez is valahol a Don-kanyarban történt... Tombolt a harc... A faluba elsőként a zászlóaljparancsnok, a segédtszje és egy fiatal hadnagy nyomult be. A hadnagy karján fényképezőgép... Ellenség már nem látszott, óvatosan, de nyugodtan haladtak előre... Ebben a pillanatban két-három ház pincéjéből egyszerre körül a téren, megszólaltak a géppuskák. Félperc alatt mindhárom megsebesültek. A zászlóaljparancsnok és segédtszje súlyosan.

A zászlóalj éle azonnal tűz alá vette az ellenséges fészeket. S amikor tüzzel lekötötték a vörös géppuskákat, látták, hogy a fiatal hadnagy megmoz-

dul... Nehézkesen fölemelkedik a felső testével s míg honvédeink már közelharcba kerülnek az egyik fészekkel, fényképezni kezdi a kifejldő kéztusát. Újabb tüzet kap, de nyugodtan fényképez tovább...

Amikor a vörös fészek elhallgattak, hozzá siettek. A kulcsán három golyó ment át, fényképezőgépét is eltárolta egy, kenyérszákjában a kenyér is kapott egy golyót, de ő maga csak könnyű sebet kapott.

— Azt hittem, hogy úgy is meghalok, — mondta mikor felállt, — miért ne lássák a vörösök, milyen szép egy honvéd-halál...

„Azt hiszem, golyót kaptam, főhadnagy ur...”

Születő legendák közül had említsek meg még egyet, amely olyan egyszerű, mint a halál, de olyan szép, amilyen szép más nem is lehet, csak a bajtársi szolgálatban valakit elérő hősi halál.

A rohamszázad ifjú hadnagya ott volt

az arcvonala élén, amikor golyó találta. A vörös aknavető valóságos záport zúdítottak a rohmozó honvédek elé, de a rohamot megállítani nem tudták. Az egyik honvéd ott maradt hadnagya mellett s mert látta, hogy a hadnagy zubonván egyre jobban terjed a vér, fel-

nyalábolta és kezdte hátravinni a köztözhely felé. Igyekezett kihasználni a tűzsüneteket, a terep mélyedéseit s baró maga is egyre jobban gyengülni érezte magát, hátravitte hadnagyát. Ket és félóra hosszat ment, amíg biztonságba tudta helyezni parancsnokát s amikor az orvosfőhadnagy azonnal kezelésbe veszi a sebesültet, feltűnik neki, hogy a honvéd rendkívül gyengé s már szédül, tántorog...

— Mi lelte magát?

— Azt hiszem, golyót kaptam, főhadnagy ur...

Az orvosfőhadnagy meg annyit

ideje van, hogy felfogja az ájulá honvédet. Lefekteti, kibontja ruháját ott, ahol nedves foltot lát...

De segítség már nem volt.

A golyót előlről kapta, másként nem is kaphatta, visszafelé csaknem három kilométert tett sebesült, öntudatlan hadnagyával, honnan vette az erőt ehhez az emberfeletti erőfeszítéshez?

Magyar legendák születnek most az orosz mezőkön. Honvédeink vérből és vasból kovácsolnak hazánk és nemzetünk számára új mitológiát...

Krónikások kellene ide, akik feljegyezzék, hegedősök, akik megénekeljék, költők, akik versbe szedjék... Tankok zörgése, repülőgépek bűgása, bombák robbanása közben, vérről és vassal írják honvédeink nemzetünk történelmének diadalmát, boldogabb, új korszakát...

Tizenöt év alatt ötmilliárdal emelkedett a magyar részvénytársaságok tőkeereje

Erdekes számok a külföldi tőkeérdekeltségekről és a vándorló gyári munkásokról

A Magyar Közgazdaság írja:

A részvénytársaságok adatainak részletes elemzését hozza dr Szőnyi Gyula a Magyar Statisztikai Szemle legutóbbi számában. Erdemes foglalkozni egyes összehasonlító adatok alakulásával. Tizenöt év alatt 1926—1940. évig a részvénytársaságok száma 3766-ról 3063-ra csökkent. A koncentráció erősítése mutatja, hogy ugyanakkor a részvénytársaságok dolgozó tőkéi igen erőteljesen emelkedtek. 1926-ban a részvénytársaságok alaptőkéje 1152 millió pengőt tett ki, 1940-ben pedig már 1456 milliót képviselt. A tartaléktőkék 965 millióról 1781 millióra duzzadtak, végül a részvénytársaságoknál felhasznált idegen tőkék értéke 2.995 millió pengőről 6521 millióra növekedett. Összegezve ez azt jelenti, hogy a magyar részvénytársaságok aktív tőkeereje 15 esztendő alatt 5.112 millió pengőről 9.758 pengőre emelkedett.

A 3.063 részvénytársaságból 1.327 volt ipari jellegű és ezek összesen 761 millió pengő alaptőkét képviseltek. A legnagyobb tőkeerőt a gépipar jelentette 178 millió pengős részvénytőkével, az élelmezési iparban működő részvénytársaságok alaptőkéje 167 millió pengőt tett ki, a textilipari részvénytársaságok következtek ezután 112 millió, majd a vegyipari 96 millió pengő alaptőkével.

Az üzleteredmények érdekesen mutatják az önfinanszírozás jelentőségét gyáripari életünkben. 1940-ben ugyanis még nem volt osztalékkorlátozás és a részvénytársaságok 204 millió pengős nyereségéből mindössze 50 millió pengő került, mint osztalék ezétoztásra, míg 154 millió pengőt belső tartalékolásra, beruházásokra stb. fordították.

A külföldi tőkék bekapcsolódására vonatkozóan az 1940-es adatok azt mutatják, hogy a bányá- és kohóiparban a részvények névértékének 30 százaléka erejéig volt érdekelve a külföldi tőke, az egyéb iparágakban az arány 20 százalékos, míg a kereskedelmi részvénytársaságoknál a külföldi tőke szerepe jóval kisebb, mert csak mintegy 16 százaléknak felel meg. Ez azt jelen-

ti, az előbbi adatokat figyelembe véve, hogy körülbelül 800—900 millió pengő körül mozog a külföldi tőkeérdekeltségek magyarországi szerepe a részvénytársasági tőkeellátásban.

Az ipari részvénytársaságok természetesen jóformán kizárólag gyár- vállalatokat jelentenek. A gyárak munkáltszámának és a munkásutánpótlás alakulása szempontjából már újabb, 1941-es adatok is állnak rendelkezésre. Az OTI kimutatások összesen 1 millió 70.000 biztosítottól adnak számot az ipari ágban. Ebben az évben a bejelentések száma 4 millió 496.000 volt, az OTI kijelentések 4 millió 335.000 tetek ki. Ez azt jelenti, hogy egy munkás átlag négy-ötösztör változtat munkahelyet egy esztendőben, vagyis csak 2.7 hónapot töltött egy munkában.

A helyzet a valóságban ennél is gyorsabb változtatásokat mutat, mert a gyáripari alkalmazottaknak mintegy 40 százaléka tekinthető állandó munkásnak, akik esztendőket töltenek egyetlen gyár- vállalat szolgálatában. — Ilyen módon viszont a munkahelyváltoztatás hullámzása nagyjából a bejelentett munkások 60 százalékának munkapiaci helyváltoztatásait jelenti, vagyis alig egy hónapot tölt egy-egy munkás ebben a második kategóriában ugyanazon a munkahelyen.

Illetékes helyen behatóan foglalkoznak most azzal, hogy miképpen lehetne a fölösleges munkahelyváltoztatásokat kellő korlátok közé szorítani a háborus gazdálkodás termelési érdekeinek folytonosságát szempontjából. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara már részletes tervet is dolgozott ki ebben a kérdésben és azt felterjesztette az iparügyi miniszteriumba.

Pártolja a keresztény ipart!

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZAM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 38.40.
 félévre 19.20, egy óra 3.20 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza

ELŐFIZETŐINKHEZ! Ezuton hoz-
 zuk nb. előfizetőink szives tudomásá-
 ra, hogy Bereczki István volt pénzbe-
 szedőnk, a mai naptól pénz felvételére
 nem jogosult.

**RÉSZVÉTELT FEJEZTE KI A SZENT-
 ATYA NÁPOLY BIBOROS ÉRSEKE-
 NEK.** Nápolyból jelentik: (MTI) A
 Stefani Iroda jelenti: A Szentatya leg-
 utóbb Ascolesi bitorosnak tájékoztató
 és részvételt fejezte ki a légítámadá-
 sokról szenvedő polgári lakosság
 szenvedései felett és a bitoros utján
 50.000 lírát küldött a megrongált
 templomok helyreállítására.

**Ismét megindult a hírszolgálat a Tá-
 volkeleten.** Berlinből jelentik: Néhány
 évvel ezelőtt a Telefunken gyár, dán és
 belga szakmunkások részvételével a
 rádióállomások egész sorát építette a
 Távolkeleten. A napokban érkezett
 távirat szerint Japán többek között a
 Jáva- és a Fülöp-szigetekkel ismét fel-
 vette a rádióösszeköttetést, ami az
 egész távolkeleti gazdasági térben biz-
 tosítja a fennakadás nélküli munkát.
 A rádióállomások derekasan álltak a
 körülöttük dúló viharokat úgy, hogy
 többévi szünetelés után is azonnal aka-
 dálytalanul üzembehelyezhetők voltak.

ÜZENET OROSZORSZÁGBÓL cím-
 mel írt vezércikket Máthás Boldizsár
 honvéd, buzásaki aranykalásos gazda a
 Magyar Föld legújabb számában. A ma-
 gyar falu képes hetilapja a vegykisér-
 leti állomásokról és a trágyatermelés
 nedvbeszívó anyagairól közöl értékes
 szakcikkeket. Ismerteti a Hargitán lé-
 tesült havasi mintagazdaságot, az an-
 goranyulenyésztés jövedelmezőségét és
 részletesen foglalkozik az új termésbe-
 szolgáltatási rendszerről. Érdekes ké-
 pekben számol be a tejeslési verseny díj-
 nyerteséről. Elbeszélést, verset, kiszá-
 gált cikkeket, recepteket, piaci és vá-
 rai árat és sok más, érdekes cikket
 e képet találunk benne. Kapható az új-
 ságárnyoknál és az IBUSZ-pavilonok-
 ban. Mutatványszámot küld a Magyar
 Föld kiadóhivatala: Budapest, VII. Er-
 zsebet körút 7.

**PALESZTINAI ZSIDÓ GYÁROSOK
 TILTAKOZNAK AZ ADÓEMELÉS
 ELLEN.** Ankara. (MTI) A Stefani je-
 lentik: A palesztinai zsidó gyárpárosok
 szervezete különleges tiltakozást nyuj-
 tott be az adóemelések ellen. A zsidó
 gyárosok kijelentették, hogy a zsidók
 nem tudják biztosítani uralkodási hely-
 zetüket az arabokkal szemben, ha nem
 részesítik őket kedvezőbb elbánásban.

**Változás a Kézellátási Felügyelőség
 tisztviselői karában.** A nagyvárad m.
 kir. Közéllátási Felügyelőségénél szolgál-
 latot teljesített Vannaj (Hrubán) Ernő
 s. előadó magánpályán helyezkedvén
 el, 1943. évi január hó 1-ével kivált a
 Felügyelőség kötelékéből.

**ÁRDRÁGITÓKAT BÜNTETETT MEG
 A TÖRVÉNYSZÉK.** Nagyvárad. Sajat
 tud. A nagyvárad törvényszék dr.
 Rozsly egyesbírája, mint uzorabíróság
 hétfőn több árdrágitási ügyben ítélt-
 zett. A bíróság Kiss Danielnét, aki a
 tejfelt a törvényes árnál drágábban ad-
 ta, 200 pengő. Farkas Lajoenét pedig a
 korpa árának drágitásáért 80 pengő
 pénzbírsággal sújtotta. Mindkét ítélet
 jogerős.

Esküvő. Február 10-én lesz Székely-
 hidon gróf Stubenberg Erzsébet és Ma-
 lanotti Lajos m. kir. huszárfőhadnagy
 esküvője.

Tűzoltó tanfolyam Kolozsváron. A
 községi önkéntes, köteles, azonkívül a
 magántűzoltóságok tisztjei kiképzésé-
 re folyó év február hó 22-től kezdődőleg
 Kolozsváron háromhetes kerületi tűz-
 oltó tanfolyam, majd ezt követőleg há-
 romnapos kismotorfejskendő-kezelőtan-
 folyam lesz. A tanfolyam egyuttal lég-
 oltalmi szakkiképzést is nyújt. Érdek-
 lődőknek felvilágosítást a tűzoltófép-
 rancsnokság (Nagyvárad) nyújt.

**Agyvérzésre hajlamos idősebb em-
 bereknek,** akiknél igen fontos, hogy
 erőlködés nélkül mindennap könnyű
 bélürülésük legyen, a természetes
 „Ferenc József” keszűviz — reggel éh-
 gyomorra egy kis pohárral bevéve —
 gyakran a lehető legjobb szolgálatot
 teszi. Kérdezze meg orvosát!

**MEXIKÓ KORLÁTOZZA AZ ÉLŐ-
 MARHA KIVITELÉT.** Buenos Aires.
 (MTI) A NTI. jelenti: A mexikói gaz-
 dasági miniszter azonnali hatállyal kor-
 látozza az élőmarha kivitelét az Egye-
 sült Államokba. Tilos 8 éven aluli tehe-
 nek és ökrök kiszállítására, ha csak erre
 külön engedély nincsen. Ez az intézke-
 dés az egyre érzékenyebbé váló bű-
 hiányra vezethető vissza, ami abból
 származott, hogy az Egyesült Államok
 nagyon sok élő állatot vásárolt fel.

**Átadták a kolozsvári egyetemnek a
 36 kötetes Enciclopédia Italianat,** Ko-
 lozsvárról jelentik: (MTI) A kolozsvári
 egyetemi könyvtár előadótermében Al-
 do Bizazri a magyarországi olasz kul-
 turintézetek igazgatója a tudomány-
 egyetem könyvtára számára ünnepélye-
 sen nyújtotta át az Enciclopédia Ita-
 lianna 36 gyönyörű kötetét, amelyet
 Bottai volt olasz nemzetnevelésügyi
 miniszter előterjesztésére, akit a ko-
 lozsvári egyetem az elmúlt évben ava-
 tott díszdoktorrá, az olasz kormány
 ajándékozott Erdély nagymultú főisko-
 lájának.

**Korpát igényelhetnek a tenyészako-
 cák tulajdonosai.** Nagyvárad thj. város
 közéletmelzési hivatala 891-1943. k. é.
 szám alatt a következő hirdetményt
 adta ki: Felhívom a tenyészkoça tulaj-
 donosokat, hogy korpáigénylés végett
 folyó hó 12. napjáig a városi közélet-
 melzési hivatalban — Szaniszló-utca 15.
 ajtó 1. — jelentkezzenek. Az igénylés
 alkalmával az állatok marhalevele,
 valamint sertéslepja bemutatandó. —
 Feni határidő után benyújtott igény-
 lések figyelembe vehetők nem lesznek.
 Nagyvárad 1943. február hó 3. Dr Soós
 s k., polgármester.

APOLLO Filmszínházban **Kedden indul**
 Strauss János gyönyörű operettjének filmváltozata

DENEVÉR

Fülbemészó muzsika, gyönyörű balettjelenetek, szebbnél szebb nők
 Hétfőn utoljára: **Szép csillag**
7 órakor díszelőadás a honvédcsaládok javára

12 remek színész, 120 fenevad, 1200 fel-
 vétel, 12 milliós költséggel készült
 olasz filmóriás a

VASKORONA

a CASINOBAN

**DR. DEÉR JÓZSEF BUDAPESTI
 EGYETEMI TANÁR TART ELŐADÁST
 A SZABADEGYETEMEN.** A városi
 Népművelési Bizottság értesíti a Sza-
 badegyetem közönségét, hogy február
 hó 11-én, csütörtökön este 6 órakor a
 város háza dísztermében dr. Deér Jó-
 zsef budapesti egyetemi tanár, a Ma-
 gyar Történettudományi Intézet igaz-
 gatója *Az Európa-gondolat a magyar tör-
 ténelemben* címen tart előadást. Előadá-
 sában rámutat nemzeti történelmünk irá-
 nyító erőire, a magyarság szerepére
 Európa történelmében, annak beillesz-
 kedése az európai gondolatba, majd az
 európai történelem hullámzásának a
 magyar fajra gyakorolt hatásaira. A
 Szabadegyetem vezetősége közli, hogy
 az előadások a jövőben is mindig szü-
 rőközpont tartatnak.

MAVOSZ nyugdíjasok februári nyug-
 díjuttalvánnyal jelentkezzenek ottho-
 nunkban tüzelőanyagot igényelni El-
 nökség.

EZÜST? — NEM, „POLITAL!”
 Berlinből jelentik: Remekbekerült
 művészi ötvösmunkákat állított ki
 egy berlini ezüstműves. A dísz tárgyak
 feltűnően szépek, azonban nem ezüst-
 ből, hanem egy különleges alumí-
 nium ötvözetből. Politalból készül-
 tek. Természetesen sokkal könnyeb-
 bek, mintha ezüsből volnának s ez
 gyakran nagy előny. A Polital majd-
 nem úgy munkálható meg, mint az
 ezüst, ugyanolyan szép a fénye is, —
 amellet nem oxidálódik. Ennek az
 alumíniumötvözetnek nagy jövőt jó-
 solnak.

Hanglemes, mint orvoság. Berlinből
 jelentik: A hanglemezeket manapság
 gyógyszerként is használják. Megkísé-
 relték, hogy benuit testrészeket, külö-
 nösen izomcsoportokat bizonyos üte-
 mes akusztikai rezgésekkel befolyásol-
 janak. Ezekhez a kísérletekhez csak
 az egészen tiszta, u. n. „diszkrét” rez-
 géseket alkalmazzák, melyeknek egy-
 öntetű ütemességét félhangok nem za-
 varják. A kísérletekhez szükséges
 hanglemezeket a Telefunken gyár szál-
 litja. Szakszerű kezeléssel sikerült el-
 érni azt, hogy az izmok lassanként
 reagálnak és a benuulás idővel csök-
 ken — ezt egyes esetekben teljesen
 megszűnik.

Határátlépő a törvényszék előtt.
 Nagyvárad. Sajat tud. A nagyvárad
 törvényszék Várad-Kolozsvári-Galeta
 tanácsa hétfőn reggel 22 határmenti
 községekbeli román asszony tiltott ha-
 tárátlépési perének tárgyalását kezdte
 meg. A vádat dr Sahin Lóth Rafael
 királyi ügyész képviseli. Lapunk zárta-
 kor a határátlépési monstre-per vád-
 lottjának kihallgatása még tart.

**Uj tagok a nagyvárad Orvosi Ka-
 marában.** A Hivatalos Lap közli, hogy
 a nagyvárad Orvosi Kamarához át-
 jegyezték dr Uj Pált Debrecenből Er-
 körtvélyesre, dr Szabó Lászlót Deb-
 recenből Berettyóújfalura.

Az Actio Catolica 85. sz. filmkritikája

„EMBEREK A HAVASON”. Meg-
 rendítő és művészi, de a katolikus
 székely nép életét torzító, a vallási
 kultusz sértés határain járó film.
 „BAJTARSAK”. Tiszta erkölcsű,
 házafias film.
 „NEMA TANU”. Nemes, tiszta ka-
 tolikus életfelfogást sugárzó film.

HONVÉDCSALÁDOKÉRT

A Magyar Futár Matiné rendezősege
 a tiszta jövedelmet, körülbelül 1400
 pengőt befizeti a Főméltóságú Asszony
 akciójára.

A nagyvárad-velencei római katolikus
 egyházközség és a kebelében működő
 egyesületek 600 pengőt fizettek be a
 Főméltóságú Asszony akciójára.

Putnik Bálint színigazgató dr. Med-
 vity Ferencné temetése alkalmából ko-
 szorumegevéltetés címén 20 pengőt fizetett
 be szerkesztőségünkben a honvédcsalá-
 dok számára. Továbbítottuk.

Az Americana szombati teadélután-
 jának bevételéből 400 pengőt fizettek
 be a Főméltóságú Asszony akciójára.

Sebesültekért.
 Suhajda Antal tisztviselő egy hó-
 napra megrendelte a Magyar Lapokat a
 sebesült honvédeknek.

Az Americana sikerült teadélutánja

Az Americana sikerült teadélután
 rendezett vasárnap délután az Újságíró
 Otthon termében. A hasonló társas ösz-
 szejöveletek rendezésére kiválóan alkal-
 mas klubhelyiséget, amelyet izlésezen
 feldíszítettek ez alkalommal, szép kö-
 zönség töltötte meg befogadóképességé-
 nek határáig. A megjelentek igen emel-
 kedett hangulatban töltötték az időt
 záróráig. A szép erkölcsi és anyagi ei-
 kerrel záródott estély jövedelméből 400
 pengőt juttat a rendezőség a Főméltó-
 ságú Asszony akciója javára. A rendezés
 gondját Hasznos Imre igazgató, prior
 és Gyöngyössy Istvánné priorisa vielő-
 tett.

Kávéházakban és vendéglőkben ké-
 szítjük a „MAGYAR LAPOK”-ot

Keresztény magyar
keresztény
magyarnál vásárol!

A vécas egyheti népmozgalmá

SZÜLETÉS. Doppelt Dávid cecetgyáros leánya Veronika. Ferenczi József műszaki tisztviselő fia József. Izsák János cipészsegéd fia János. Grama János gyárimunkás fia László. Karalyos Gyula kovácssegéd leánya Mária. Karalyos Gyula kovácssegéd fia Gyula. Major Gyula napszámos fia János. Kósa Gábor sütőmester fia Gábor. Indik Mihály gyárimunkás fia Béla. Emődi Gyula kárpitomester leánya Aliz. Szodorai Tamás kereskedő fia Lajos. Gyarmati Sándor vancelér leánya Juliánna. Dr Csorny Andor körorvos leánya Klára. Juhász Zoltán hentessegéd fia Zoltán. Dr. Gagyi igazgató-főorvos fia Endre. Fábian Gyula postaaltiszt fia László. Köteles Kálmán kereskedő leánya Mária. Szeri Zoltán városi szakaltiszt fia Zoltán. Veres Gyula „Hangya” üzletvezető leánya Etelka. Marosi Miklós MÁV fékező fia Sándor. Besenyi István tanító fia István. Nánási István szabóság leánya Erzsébet. Ács Tibor klisé és fémcimkegyáros leánya Éva. Híged József kőművessegéd fia Pál. Szilágyi Sándor napszámos fia János. Finta Sándor postaaltiszt leánya Ilona. Homoki József fésűgyári munkás fia Károly. B. Nagy József cipőfelsőrészkesztősegéd fia József. Kéri Sándor vasesztergályossegéd leánya Csilla. Balaton Zoltán földműves leánya Rózsa. Ács József közüzemi munkás fia Miklós. Eötvös Gábor hentes és mézszáros fia Bertalan. Rácz Lajos napszámos leánya Irén. Dzadik Béla kőművessegéd fia Béla. Krecz Antal napszámos fia János. Tar Zsigmond cipész leánya Juliánna.

HÁZASSÁG. Csordás Áron cipész-mester és Kandel Czire. Csordás Péter kf. napszámos és Blága Annus. Mészáros Vendel autószerelősegéd és Kiss Mária. Saly Dezső MÁV mérnök és Tüske Rozália. Mudin István m. kir. postagyakornok és Györbiri Éva. Bognár Sándor kőművessegéd és Kovács Irma. Bucsi György férjiszabóság leánya Irén. Bede Károly fm. napszámos és Tótyer Mária. Tivtyán Sándor fm. napszámos és Major Róza. Schwartz Imre fogtechnikus és Heilprim Gizella. Nádházi Benjámín MÁV fűtő és Dékány Irén.

HALÁLOZÁS. Boksicán Gergelyné Berki Ilona 40 éves. Kiss Veronika 78 éves. Páslár Péter 21 éves. Simsovits Hermanné Fried Sarolta 75 éves. Debreczeni László 50 éves. Sárosy Gyuláné Kóródi Ilona 48 éves. Ignác János 37 éves. Koszta Pál 35 éves. Balogh Imre 19 éves. Lauxner Szidonia 19 éves. Weisz Manó 65 éves. Zapateczky György 70 éves. Mányá Demeter 44 éves. Berinde Borbála 21 éves. Nagy Sándor 80 éves. Pópa János 49 éves. Dáran Sándor 29 éves. Gáborás Éva 79 éves. Weisz Sá-

Pártoljuk a keresztény kereskedelmet

muel 78 éves. Hegedüs János 46 éves. Adler Jenő 44 éves. Debreczeni Sándor 21 éves. Balogh József 64 éves. Özv. Bagamér Péterné Végh Eszter 72 éves. Fried Edit 4 hónapos. Molitorisz Béla 44 éves. Özv. Kohn Farkasné Amsel Vilma 65 éves. Hagymási János 2 hónapos. Smajovici Anna fél éves. Daróczy Juliánna 56 éves. Zsigmond Pál 72 éves. Dr. Medvigy Ferencné Szokoly Irén 55 éves. Koós Mihály 59 éves. Papp Zoltán 30 éves.

Férfiruhákat, használtakat legiobb áron vehet, eladhat MOLNÁR hasznaltruha üzletben Bémer-tér 1. (udvarban.) Hívásra hához jövök.

Árverezik a Makabea sportfelszerelését

Nagyvárad thj. város adóhivatala a következő árverési hirdetményt adta ki: Alulírott városi végrehajtó ezennel közhírré teszem, hogy a volt nagyvárad Makabea Sport Egyesület sportfelszerelési tárgyait Nagyvárad thj. város polgármesterének f. évi január hó. 30-án kelt ad 3493/1942. eln. sz. végzése értelmében árverés alá bocsátom.

Az árverést a városi közraktárban (Thaly Kálmán u. 8. sz.) a következő napokra tűzöm ki:

I. árverés 1943. február hó 17-én d. e. 11 óra.

II. árverés 1943. február hó 26-án d. e. 11 óra.

A felosztás után visszamaradt egyéb ingóságokra (10 m. hosszú cseréppel fedett deszka épület, 1 drb. állvány, kerítészékek stb.) az árverést Nagyvárad Gém utca 32. szám alatt a következő napokra tűzöm ki:

I. árverés 1943 február hó 18 d. e. 11 óra.

II. árverés 1943 február hó 27-én d. e. 11 óra.

Árverési feltételek:

1. Az első árverésen az egyes ingóságok csak az esetben kerülnek eladásra, ha az árverezők a becsérték háromnegyedrése erejéig tesznek vételi ajánlatot.

2. A második árverésen azonban az ingóságok a becsértékre való tekintet nélkül a legnagyobb vételi ajánlatot tevő birtokába megy át.

3. Az árverés megtartása, vagy megkísérlése esetén a behajtási illeték 8 százaléka.

4. A vételárat azonnal és készpénzben kell fizetni.

Nagyvárad, 1943. február 7.

Csikész Gyula, végrehajtó.

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak, svájci anker órák vétele, eladása, szakzerű alakítása, javítása Ács Tibor, Széchenyi tér 6.

SZINHÁZ

Ma, hétfőn este: Rigoletto

A színház igazgatósága a közöhangnak tett eleget, amikor ma, hétfő este ismét a „Rigoletto” című opera előadását tűzte műsorára. — tekintettel arra, hogy nagyon sokan a multkori előadásra már nem kaptak jegyet, — dr. Palló Imre, a m. kir. Opera örökös tagja, Raffay Erzsé, a m. kir. Opera tagja, Liontas Konstantin, Rácz Tilda, dr. Dalnoky Viktor és Szóts D. Péter operacénekesek vendégfelléptével. Felemelt helyárak.

nek tekintheti magát. Kedden premier hérllet, szerdán Á-bérllet, esü törtökön, pénteken és vasárnap este hérlletszünet.

Csütörtökön délután **egységes filléres helyárakkal** a nagysikerü „Nemes Rózsa” c. énekes vigjáték Márffy Verával kerül színre. Minden földszinti jegy 90 fillér, erkély és zártszék 60 fillér. Páholy 4 pengő.

Mint érdekeséget itt említjük meg, hogy a Kormányzó Ur Ófömlétsága dr. Palló Imrét kormányfőtanácsosá nevezte ki és kinevezése óta itt, Nagyváradon lép először színpadra a közönség elé egyik híres szerepében, **Rigoletto**-ban.

Keddtől minden este a „Csipkeálarc”. Ilinczy László és Szerdahelyi János legújabb nagysikerü operett-új-donságát, a „Csipkeálarc”-ot kedden este premier hérlletben mutatja be a színház, mely detektiv-történet szerü izgalmassága mellett 3 órán keresztül állandó kacagásban tartja a nézőteret. Daniss Gyözö rendezésében, gyönyörü kiállításban kerül a közönség elé ez a nagyszerü új-donság s országos sikerét tekintve bizton hihető, hogy a Szigligeti színháznak is sokáig műsordarabja marad. — Magda szerepét (a színlaptól eltérően) Márffy Vera alakítja, aki már is a nagyváradiak kedvencé-

HETI MŰSOR:

Hétfőn este: Rigoletto.

Kedden este: Csipkeálarc — premier hérllet.

Szerdán este: Csipkeálarc — Á-bérllet.

Csütörtökön délután: Nemes Rózsa.

Csütörtökön este: Csipkeálarc.

Pénteken este: Csipkeálarc.

Szombaton délután: Vén diófa.

Szombaton este és vasárnap délelött 11 órakor: Honvédest.

Vasárnap délután: Nótás kapitány.

Felhívás a bérlőközönséghez. A színház igazgatósága kéri az i. t. bérlőit, hogy február hóra esedékes hérlletüket sziveskedjenek a színházi pénztárba befizetni.

Hirdessen a Magyar Lapokban

„SÜKET MIKROFONOK.” Süket mikrofon — értelmetlen ellentmondás. És mégis gyártanak majdnem teljesen süket mikrofonokat. — sőt ezeknek előállítására valóságos mesterműve a technikának. Ilyen „botfüllő” mikrofonokat használnak akkor, ha lármas környezetből kell közvetítést adni, például gyárból, autóversenyről, sportmérkőzésről, ahol ezer és ezer lelkes néző zajong. Normális mikrofon annyira rezeg az ilyen tulerős zajban, hogy a közvetítés menthetetlenül mellékörejekbe fullad. Ennek kiküszöbölésére készíti a Telefunken gyár a „süket” mikrofonokat, melyek csak akkor „hegyezik a füllüket”, ha a gazdájuk, vagyis a bemozdó beszél. Tudniillik csak egy bizonyos távolságra és irányra hangérzékenyek — egyéb zajokra nem is hederítenek.

APRÓ ARDETÉSEK

Adós-vétele

Aranyat, ezüstöt, briliánsot vásárol Tarján órák-ékeszerész, Rákóczi-ut 8. 185

Briliánsot, aranyat, ezüstöt veszék Viktor ékeszerész, Rákóczi-ut 3. 356

Eladók regények. Dr. Baditz, Miskolc 611

Kombinátszoba, hencser, reklamier eladó. Kapucinus-utca 11. Kapuval szemben. 715

Aranyat, ezüstöt, dragaköveket veszék Haslinger ékeszerész, Rákóczi-ut 8. szám. 363

Jugallan

Eladók 2 szobás, konyhás, éléskamrából álló téglaház, nagy udvarral, ára 12.000 pengő, egy 400 m²-es ház hely, ára 11.000 pengő, több kisebb-nagyobb házak, telkek és szőlők. Tatayné, Szigligeti-u. 12. 736

Modern három-négy szobás családi földérintes, lehetőleg kertes házat keresek megvételre. Cim a kiadóban. 741

Állást nyee

ÜGYES lapkihordókat felveszünk. — **Jelentkezés a kiadóhivatalban.**

20—30 éves nők legalább 6 elemivel felvétetnek a Dreher-Haggenmacher Nagyváradj Sörgyárnál. Jelentkezés 10—12 óra között a váradszöllősi telepen. 725

17—18 éves ifjak, legalább 6 elemivel felvétetnek a Dreher-Haggenmacher Sörgyár váradszöllősi telepen. Jelentkezés 10—12 óra között. 726

Rendes leány mindeneknek felvétetik Özv. Kolling Györgyné, Hitler Adolf-utca 67. 740

Állást keres

Házvezetőnőnek menne urinó plébániára is. „Tavasza” jelégére a kiadóba. 724

Két fiatal nő, irodai és üzleti teendőkben jártas, állást keres. Cimeket a kiadóba kérnek. 742

Különféle

Paragázzal poloskát, molyt, petét mindenből felelősséggel irtja, Csutorás Szigligeti-u. 7. Telefon 14—21. 664

VARRÓGÉP javítása, alkatrészek Jakab műszerésznél, Kossuth-utca 5.

KIADOTULAJDONOS.

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

74-es felelősségteljesítő Felelős kiadó: **Dr. Paál Árpád** Dr. Scheffler Ferenc, Szent László-nyomda, Szigligeti-utca 7.

Készült a Szent László-nyomda r. t. körtorgógépén, Nagyvárad, Szigligeti Dezső-utca 5. szám.